

1. Beseda KPP zakázána

Miroslav Korecký, vedoucí odboru vnitřních věcí ONV v Praze 2, sdělil mluvčím Klubu právní podpory dne 20.6., že právní beseda, kterou chtěli pořádat v Radíčpaláci v Praze na Vinohradech, se konat nebude, protože KPP není organizací sdruženou v Národní frontě. KPP chtěl na této besedě diskutovat o výkladu čs. zákonů. Zákaz besedy je dalším v sérii zákazů, které postihují zájemce všechny předem ohlášené akce nezávislých iniciativ se stereotypním zdůvodněním, že tyto iniciativy nejsou členy Národní fronty.

2. Ruth Šormová a Olga Havlové odebrány pasy

Cílane NMS a signatárce Ch 77 Ruth Šormové odebraly orgány SNB ředitelovní pas i s výjezdní doležkou pro cestu do Španělska. Ruth Šormová se měla vrátit dnech 1.-2.7. zúčastnit schůzky Sítě pro dialog Východ-Západ, konané v Budapešti a dále ve dnech 6.-9.7. konvence evropského mírového hnutí END ve španělské Vitorii. Olga Havlová měla cestovat na pozvání předsedy Mezinárodní helsinské federace Karla Jana ze Schwarzenberka do Rakouska. V posledním měsíci byly odebrány pasy více než 20 čs. občanům, kteří jsou činní v nezávislých iniciativách.

3. Hlavní líčení v tr. věci proti Vladanu Kočímu odloženo

Vojenský obvodový soud v Praze odložil dne 27.6. hlavní líčení v tr. věci proti Vladanu Kočímu, odpěrači vojenské služby z důvodu svědomí/viz VIA CS 036, bod 7/ na neurčito, a to pro nemoc obhájce. Čtrnáct členů NMS poslalo dne 23.6. předsedovi senátu tohoto soudu JUDr. Janu Lansbergovi přípis, v němž nabízejí společenskou záruku za Vladana Kočího. Záruka se odůvodňuje tím, "že postoj Vladana Kočího není motivován touhou poškodit společnost, a že Vladan Kočí je připraven společnosti sloužit jakýmkoli způsobem, který není v rozporu s jeho křesťanským svědomím, tedy v civilním sektoru s vyloučením vojenské přísahy". Aktivisté NMS se zároveň obrátili na ZO ROH orchestru Komorní opery, kde byl Vladan Kočí zaměstnán, aby se k této společenské záruce připojil.

4. Zadržení aktivistů NMS ~~z KPP~~ na Hradčanském náměstí

Jak jsme již uvedli /viz VIA CS 036, bod 8/, předali dne 22.6. aktivisté NMS kanceláři prezidenta republiky první část podpisů pod petici požadující udělení milosti pro odpěrače vojenské služby z důvodu svědomí Vladana Kočího a Jana Šubrtu. V den, kdy se měl konat proces s Vladanem Kočím, chtěli aktivisté NMS předat kanceláři prezidenta republiky další podpisy pod petici. Sedm signatářů této petice bylo cestou na Hradčanské náměstí zadrženo a přivedeno na oddělení VB do Vlašské ulice. Bezpečnost jim provedla osobní prohlídky a podpisy zabavila. Během zadržení byl Pavel Jégl napaden příslušníky SNE, kteří ho uhodili do obličeje, čímž mu způsobili zranění, až krvácel z tváře. Většina zadržených byla po několika hodinách propuštěna, o osudu Pavla Jégla nám není nic známo.

5. Druhý den hlavního líčení v tr. věci proti Fr. Stárkovi

Dne 27.6. bylo u okresního soudu v Ústí nad Orlicí pokračováno v hl. líčení v tr. věci proti Fr. Stárkovi a Ivě Vájtkové /viz VIA CS 037, bod 7/. Bylo vyslechnuto několik svědků, mezi nimi i vyšetřovatel StB mjr. Kváš, který uvedl, že na svědky v této tr. věci nevyvíjel žádný nátlak. Na to byly čteny výpovědi dvou svědků, učiněné v přípravném řízení, kteří včera před soudem prohlásili, že jíto jejich výpovědi jsou nepravdivé, a že byly vynuceny mjr. Kvášem při vyšetřování. Tyto čtené výpovědi bude soud nadále považovat za důkaz. Při hlavním líčení byla dále čtena zpráva Federálního úřadu pro tisk a informace, která obsahuje negativní hodnocení časopisu Vokno a Voknoviny. Zpráva byla čtena i přes námitku obhájce, že nesplňuje náležitosti, stanovené tr. řádem pro znalecký posudek. Hlavní líčení bylo odloženo na 28. červen, očekává se, že zítra hlavní líčení skončí.

6. Volby v NMS

Dne 24.6. se sešli členové NMS z různých míst Čech a Moravy a vybraly pět

/pokračování zprávy č. 6/

pět zástupců, a to Hanu Holcnerovou, Jana Chudomela, Janu Petrovou, Jana Svobodu a Ruth Sormovou. Tito zástupci budou ve svých funkcích působit do 16.4.1990, kdy je vystřídají další členové NMS. Úlohou zástupců NMS bude koordinovat činnost skupin NMS v jednotlivých místech, zastupovat NMS na veřejnosti a redigovat písemné materiály tohoto sdružení.

7. Sjezd FIDH v Paříži

Ve dnech 24. a 25.6. se konal v Paříži sjezd FIDH, kterému předcházelo zasedání Generálních stavů, rovněž organizované touto federací, na počet 200. výročí francouzské revoluce. Jak jsme již oznámili, místopředseda FIDH Ladislav Lise nedostal od čs. úřadu povolení k odjezdu. VONS, který je řádným členem FIDH, zastupoval jeho zahraniční člen Martin Hybler. Sjezd schválil rezoluci požadující propuštění Petra Cibulky a Ivana Jirouse. Sjednu se zúčastnila i Jana Šoukupová z Brna, člena Výboru na obranu ~~zájemců~~ na obranu Petra Cibulky. Přenesla na něm projev, v němž objasnila okolnosti jeho věznění. Sjezd zvolil člena VONS Ladislava Lise místopředsedou FIDH na další dvouleté období.

8. Výstraha Václavu Havlovi

Dne 27.6. v 17 hodin přivedli příslušníci VB Václava Havla z jeho venkovského domu na okresní správu Sb do Trutnova, kam ze ní přijeli dva vyšší důstojníci StB z Prahy. Oznámili mu, že podle názoru ministerstva vnitra svou činností, kterou lze charakterizovat jako trestný čin podněcování, porušuje podmínky podmíněného odkladu zbytku trestu, a že mu hrozí jeho přeměna na trest nepodmíněný, který by musel vykonat. Na Havlův ~~pyšný~~ dotaz, čím podle názoru ministerstva vnitra údajně podmínky odkladu poloviny trestu porušuje, odmítli příslušníci StB konkrétně odpovědět. Václav Havel k tomu prohlašuje, že na žádné podmínky svého propuštění nikdy nepřestoupil a že na žádné by ani přistoupit nemohl, protože žádnou ze svých činností dřívějších či současných nepovažuje za trestnou.

9. Třetí den hl. líčení v tr. věci proti Fr. Stárkovi

/viz VIA CS 037, bod 7 a 038, bod 5/

Dne 28.6. pokračoval okresní soud v Ústí nad Orlicí v hlavním líčení v trestní věci proti vydavateli Vokna a Voknovin Františku Stárkovi a proti Ivě Vojtkové. Návrh obhajoby, aby byl jako svědek vyslechnut Petr Cibulka, vězněny za nezávislou publicistickou činnost od října m.r., soud jako nadbytečný zamítl. Soud rovněž zamítl návrh obhajoby, aby pracovník Federálního úřadu pro tisk a informace, který zpracovával tendenční zprávu na časopisy Vokno a Voknoviny a jehož jméno zůstalo při hlavním líčení utajeno, byl volán jako svědek. Tím skončilo důkazní řízení. Prokurátor JUDr. Jaroslav Mazanec založil svou závěrečnou řeč na citacích z obou mezinárodních paktů a helsinských ujednání; uváděl vždy ta ~~májedník~~ ustanovení, podle nichž práva mohou být omezena zákonem jednotlivých států. Vyvodil z toho, že "státy jsou suverenní a v naší republice platí naše zákony". Navrhl Fr. Stárkovi nepodmíněný trest do poloviny trestní sazby v II.NVS, ochranný dohled a trest propadnutí věci, týkající se zařízení, které sloužilo k rozmněžování časopisů. Ivě Vojtkové navrhl podmíněný trest při dolní hranici trestní sazby. Obhájce dr. Hulík zahájil své plaidoyer tím, že připustil, že jeho mandant je vinen tím, že bez souhlasu státních orgánů vydával tiskoviny periodického charakteru. Podle názoru obhájce jde o přestupek. Dále rozbral činnost Fr. Stárka žalovanou jako pobuňování a přesvědčivě dovedil, že tuto činnost nelze za pobuňování považovat. Tento tr. čin souvisí s politickou situací, která se mění, což dr. Hulík dokumentoval na mnoha případech. Citoval mj. názor člena Výboru čs veřejnosti Zbyněka Vokrouhlického, otištěný v ~~zájemců~~ Tvorbě, že v žádné právní normě není jasné, co to pobuňování je, a že záleží na orgánech činných

/pokračování zprávy č.9/

v trestním řízení, a především na soudech, jak takovou činnost hodnotí. Dr. Hulík z toho vydvozil, že i ústecký soud má velkou odpovědnost, jak v měnící se politické situaci rozhodne. Zmínil se i o tom, že v obžalobě je 24 krát uveden termín "protisocialistický" nebo "nepřátelský", aniž by tam bylo uvedeno, co tato slova znamenají. František Stárek má jiné názory než oficiální, řekl obhájce, ale má na to právo, zdůraznil. Dr. Hulík se rovněž zamýšlel nad tím, zda rozsudek, bude-li odsuzující, obstojí v čase. Uvedl jako příklad, že hájil klientku -byla to Lenka Marečková-, která se dopustila tr. činu hanobení tím, že se kriticky vyjadřovala o Brežněvovi. Zmínil se i o akademiku Sacharovovi, který byl označován za nepřítele, a dnes je poslancem Sjezdu lidových poslanců. Zdůraznil, že Stárek a jeho přátelé se se svými odlišnými názory nijak netají, že žádají dialog. V závěru svého plaidoyer polemizoval s prokurátorem: uvedl ustanovení vídeňského dokumentu o tom, že státy mají usnadňovatšíření jakýchkoliv názorů. Tento závazek čs. státu je ve zřejmém rozporu s obžalobou, založenou na myšlence, že názory protisocialistické a nepřátelské je třeba stíhat. František Stárek uvedl zhruba toto: "Chci říct jen několik slov, která se netýkají mé činnosti, projednávané tímto soudem. Z projevu pana prokurátora zavál ledový vítr studené války. Naštěstí o dalším politickém ~~ukázce~~ vývoji neroz- hoduji prokurátoři a majoři Státní bezpečnosti. Těm se může podařit jen na čas blokovat pozitivní společenský vývoj. Občané budoucího evropského domu by se jistě divili vyšetřovnám, kde stojí sochy Stalina. O nejistotě představitelů byrokratické moci svědčí to, že posudek Federálního úřadu pro tisk a informace byl podepsán nečitelně a tudíž anonymně. Velmi mne mrzi, že soudružka z národního výboru, která zde vystoupila jako svědkyně a která se pohoršovala nad Voknovinami, mi nenapsala, jak původně chtěla, protože my jsme na dialog připraveni. Ne však na dialog skrze mříže a ostnatý drát. Jsou mi přičítány k tíži karikatury přestavby, které Voknoviny otiskly. Já však považuji za nejhorší karikaturu přestavby tento proces. Nejvíce ze všeho bych sice přál, aby probíhající vlna politických procesů byla již v této zemi poslední." Na to bylo hlavní líčení odročeno a v 15 hodin byl vynesen rozsudek. František Stárek a Iva Vojtková byli uznáni vinnými ve smyslu obžaloby, tj. Fr. Stárek spácháním tr. činu pobuřování podle přísnější kvalifikace 3. odstavce příslušného ustanovení tr. zákona. Iva Vojtková pomoci k tomuto trestnému činu. Soud odsoudil F. Stárka k trestu odnětí svobody v trvání dvou a půl roku v II. NVS, k vedlejšímu trestu propadnutí věci, který se týká zařízení, sloužící k výrobě Voknovin a Vokna, a písemností, a konečně k ochrannému dohledu, který má vykonávat po výkonu trestu, a to v trvání dvou let. Iva Vojtková byla odsouzena k 12 měsícům odnětí svobody s podmíněným odkladem na dva roky. Rozsudek nenabyl právní moci.

10: Seznámení s výsledky vyšetřování v tr. věci proti P. Pospíchalovi

Dne 28.6. proběhlo v tr. věci proti Petru Pospíchalovi seznámení s výsledky vyšetřování. Petr Pospíchal je od 22.1.1987 stíhan pro své styky s polskou Solidaritou, s některými čs. emigranty a pro nezávislou publikační činnost. Od 2.3. 1987 je jeho činnost kvalifikována jako podvracení republiky, a to podle přísnější kvalifikace v druhém odstavci. 7. února letošního roku vrátil prokurátor tr. věc k došetření. Součástí spisu zpracovaného orgány StB v průběhu došetření jsou výpovědi 20 svědků, znalecké posudky z oboru daktyloscopie, grafické diagnostiky a písmoznalectví a odborné vyjádření pracovníka služeb města Brna o způsobu rozmniožování Informací o Chartě 77. Součástí spisu je také posudek náčelníka obvodního odd. VB Brno 3 mjr. ing. Klusala, v němž se mj. uvádí, že Petr Pospíchal nemá v místě bydliště dobrou pověst. V jeho bytě se údajně schází různá závadová mládež a jiné osoby s nevalnou pověstí. "Jeho společnost je tvorěna zejména vlasáči, neupravenými lidmi", uvádí se v posudku náčelníka obv. odd. VB

/pekračování zprávy č.10/

Petr Pospíchal navrhl ve svém vyjádření zastavení trestního stíhání. Na závěr byl upozorněn, že je nadále stíhan pro trestný čin podvracení republiky s přísnější kvalifikací. Hrozí mu tedy trest odnětí svobody od 3 do 10 let. Vyšetřovací spis bude nyní předán prokurátorovi k vypracování obžaloby.

11. Druhá manifestace za záchrannu Stromovky /viz VIA CS 036, body 4 a 5/

Dne 28.6. uspořádali stoupenci nezávislých iniciativ druhou manifestaci za záchrannu Stromovky. Po 16. hodině se sešlo 440 občanů u bývalé zahradní restaurace ~~Stromovky~~ ve Stromovce. V průvodu, který procházel asi hodinu Stromovkou a skončil u PKOJF, nešly transparenty "Stromovku nedáme", "Dnes s pilem, zítra s pláčem" atd. Mnozí byli označeni zelenými stuhami. Od začátku manifestace byli přítomni uniformovaní i neuniformovaní příslušníci SNB. Zadrželi celkem 37 účastníků, které postupně odváděli na odd. VB v PKOJF. Většinu účastníků zadrželi až v závěru manifestace, a to poté, kdy pracovník ONV pro Prahu 7 za asistence VB vyhlašoval, že průvod je neohlášený, a proto národním výborem zakázany. Mezi zadrženými byl i britský nezávislý novinář Edward Lucas, akreditovaný v Československu. Policie mu smazala nahrávku, kterou si pořídil při manifestaci magnetofonem. Nejméně v jednom případě zneshodnotila policii film, pořízený jiným účastníkem manifestace. Na rozdíl od manifestace přede týdnem, nedošlo tentokráte ze strany policie k násilnostem. Je pravděpodobné, že všichni zadržení byli během jedné hodiny propuštěni. Během manifestace skandovali její účastníci "Za týden znova", "Příště nás bude více".

12. Další podpisy za odpěrače vojenské služby z důvodu svědomí

Jak jsme již oznámili, dne 27.6. došlo k brutálnímu policejnemu zásahu proti skupině aktivistů NMS, která se sešla u Arcibiskupského paláce na Hradčanském náměstí v Praze, odkud chtěla vyslat již druhou deputaci do kanceláře prezidenta republiky. Členové NMS zde chtěli další část podpisů pod petici, požadující zákonou úpravu branné povinnosti, která by zaručila odpěračům vojenské služby z důvodu svědomí a náboženského přesvědčení možnost náhradní civilní služby. Při tomto záckroku policie odcizila podpisové archy této petice. Kopie těchto podpisových archů se podařilo skupině aktivistů NMS přece jen odevzdat následujícího dne panu Fidlerovi, zástupci předsedovi kanceláře prezidenta republiky. V období od 22. do 27.6. se k petici připojilo dalších 78 občanů, takže celkový počet signatářů je nyní 299 /viz VIA CS 036, bod 8 a CS 038, bod 5/.

13. Doplňující zpráva o procesu s Františkem Stárkem

/viz VIA CS, bod 7, CS 037, body 5,9/. Po vyhlášení rozsudku se oba obžalovaní, František Stárek a Iva Vojtková, na místě odvolali. Prokurátor si ponechal lhůtu k případnému odvolání. O odvoláních bude rozhodovat krajský soud v Hradci Králové. K původní informaci, že byly čteny výpovědi tří svědků učiněné v přípravném řízení, které byly pro Františka Stárka nepříznivé, uvádíme, že tyto výpovědi nebyly čteny bez souhlasu obhajoby, jak jsme mylně uvedli. Obhajoba souhlasila s tímto čtením proto, aby nedošlo k odrečení hlavního líčení, které si sám František Stárek nepřál. Soud tedy perušil v tomto ohledu ustanovení tr. řádu. K významnému porušení tr. řádu během celého procesu došlo pouze v případě provádění důkazu zprávou FUTI, která neměla náležitosti znaleckého posudku. Soud nevyhověl ani námitkám ~~obhajobě~~ obhajoby v tomto smyslu, ani jejímu návrhu, aby anonymní autor této zprávy byl předvolán jako svědek. Celá obhajoba byla založena spíše na politickém pohledu na tento případ. Vycházela z nevyvratitelného faktu, že trestní stíhání Františka Stárka a Ivy Vojtkové je ve flagrantním rozporu se závazky čs. státu, k nimž přistoupil v oblasti lidských práv.

14. Solidarita s Františkem Stárkem

Za výraz hlubokého úpadku naší společnosti považuje soudní proces s Františkem Stárkem a Ivou Vojtkovou KPP. Uvádí se to v dokumentu tohoto klubu z 27.6., který podepsali jeho mluvčí Roman Rákosník, Lubor Kohout a Alois Nedvěd. Dokument hodnotí práci Františka Stárka na poli kultury

/pokračování zprávy č. 14/

jako velmi záslužnou. František Stárek zasvětil ve prospěch mladé generace všechn svůj volný čas. Dokument upozorňuje, že František Stárek po Ivanu Jirousovi druhým souzeným aktivistou nezávislé kultury. Smyslem těchto soudních procesů je podle dokumentu snaha o umlčení naší nezávislé kultury. V dokumentu se uvádí: "Ivan M. Jirous, Fr. Stárek a Petr Cibulká - tři muži, kteří nejvěce vadí, neboť svoji kulturní činnost nikdy neskrývali. Tři muži, bez nichž si nelze představit nezávislou kulturu 70. a 80. let, tři muži, kteří za ni trpěli léta v žalářích." Na okresní soud v Ústí nad Orlicí se obrátilo i 25 chomutovských občanů, kteří protestují proti tomuto soudnímu procesu. Podebné dopisy jsou odesílány i z dalších míst severních Čech. Signatáři těchto dopisů organizují rovněž protestní řetězovou hladovku. V dopise z Chomutova se uvádí doslova: "Právě edice Vokno, jejímž je František Stárek redaktorem, plně nahrazovala a doplnovala ty vydavatelské edice, které bohužel nemohly plnit a neplnily svou funkci tak, jak bychom si my čtenáři přáli. Za tuto činnost redaktora, která je úzce spjata s občanským postojem Fr. Stárka, jsme mu zapomínali poděkovat. Za každou přečtenou stránku jsme si v duchu měli říct: Děkujeme, pane Stárek. V době, kdy edice Vokno tišeila nás čtenářský hlad, jsme si vůbec neuvědomovali její pravou hodnotu. Až po bezprávním a bezostyšném přerušení činnosti Vokna jsme si plně uvědomili to obrovské písmenné prázdro, které po jeho činnosti zůstalo."

15. StB pádí Máchův Máj

Ve stížnosti ministerstvu vnitra z 24.6. uvádí signatářka CH 77 Jiřina Šiklová, že komise pro projednávání přestupků při ONV Praha 1 rozhodla dne 21.6., že Jiřina Šiklová se v říjnu minulého roku nedopustila přestupku tím, že na svém pracovišti a na chalupě uschovávala písemné materiály. Jiřina Šiklová tehdy, dne 27.10.1988 vydala při domovní prohlídce orgánům StB některé knihy a písemnosti a nyní se domáhala jejich vrácení, které bylo právně podloženo tímto rozhodnutím přestupkové komise. Dozvěděla se však, že tyto písemné materiály již 31.3.1989 spálili jako protisociálnické por. Kálecký a por. Drábek z místního odd. VB v Praze 1, Benediktově ulici. O tomto služebním úkonu vyhetovali oba policisté protokol. Mezi spálenými materiály byly i Máchovy knihy Máj a Necenzurovaný deník s kolážemi Jiřího Koláře a výběr biblických textů pro děti. Jiřina Šiklová se dne 26.6. obrátila na Národní muzeum a na Památník národního písemnictví s návrhem, aby si vymohly přednostní nákup knih zabavených orgány ministerstva vnitra, aby tak nedošlo k jejich spálení.

KONEC